

КОНЦЕПЦІЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

CONCEPT OF ACCOUNTING-INFORMATION SUPPLY MANAGEMENT AGRARIAN ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS

Людвенко Д.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну,
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти

Liudvenko Dmytro

Ph.D., Associate Professor,
Bila Tserkva Institute of Continuous Professional Education,
State Higher Educational Institution
"University of Educational Management"

У статті розглянуто формування концепції обліково-інформаційного забезпечення управління сільсько-господарським підприємством у сучасних умовах господарювання. Вирішення завдань залежить від реалізації різноманітних цілей управління, що використовують інформацію з облікових та позаоблікових джерел. Даний пріоритет визначається тим, що бухгалтерський облік, функціонуючи й охоплюючи процеси виробництва, обігу та розподілу продукції, формує повну інформацію про обіг засобів на основі наведених у таблиці інформаційно-облікових моделей у системі управління собівартістю аграрних підприємств. Нами сформовано стосовно кожної з них рекомендації методологічного і методичного характеру, зокрема щодо організації аналітичного обліку витрат на виробництво відповідно до технологічних стадій сільськогосподарського виробництва, щодо побудови ієрархічної моделі управлінського контролю над центрами витрат аграрної сфери. Розроблено методику оперативного обліку

Ключові слова: бухгалтерський облік та оперативний облік, інформаційно-облікові моделі, управління підприємством у сучасних умовах, управління собівартістю в сільському господарстві, прийняття ефективних управлінських рішень в аграрному секторі.

В статье рассмотрена постановка концепции учетно-информационного обеспечения управления сельскохозяйственным предприятием в современных условиях хозяйствования. Решение задач зависит от реализации различных целей управления, использующего информацию из учетных и внеучетных источников. Данный приоритет определяется тем, что бухгалтерский учет, функционируя и охватывая процессы производства, обращения и распределения продукции, формирует полную информацию об обращении средств. На основе приведенных в таблице информационно-учетных моделей в системе управления себестоимостью аграрных предприятий нами были сформированы по каждой из них рекомендации методологического и методического характера, в частности по организации аналитического учета затрат на производство в соответствии с технологическим стадиям сельскохозяйственного производства. Построена иерархическая модель управленческого контроля по центрам затрат аграрной сферы, разработана методика оперативного учета

Ключевые слова: бухгалтерский учет и оперативный учет, информационно-учетные модели, управление предприятием в современных условиях, управление себестоимостью в сельском хозяйстве, принятие эффективных управленческих решений в аграрном секторе.

The article describes the formulation of the concept of accounting. This is information support for managing an agricultural enterprise in modern economic conditions. Problem solving depends on the implementation of various management objectives. It's to using information from accounting and non-accounting sources. This priority is determined by the fact that accounting, functioning and encompassing. This are the processes of production, circulation and distribution of products, generates complete information about the circulation of funds. We have formed recommendations for each of them of a methodological and methodological nature on the basis of the information

and accounting models in the table in the cost management system of agricultural enterprises. The organization of analytical accounting of production costs in accordance with the technological stages of agricultural production. The construction of a hierarchical model of management control will be made for the cost centers of the agricultural sector. It were to developed a method of operational accounting. The development of accounting and information management enterprise does not take into account objectively existing in the practice of cost management in the case. The integration is on management functions. It to make place parallel duplicate flows of uniform information from different functional units usually occur. The internal accounting for the calculation of costing is to parallel to the hierarchy of levels of management within the accounting and planning service in an agrarian enterprise. This leads, on the one hand, to increasing the complexity of the management of agri-enterprises, and, on the other, to reduce the efficiency of the management decisions made. We are formated of the concept of accounting and information management of agricultural enterprises, in our opinion. This is a combination of scientifically based accounting methods and advanced information technologies in order to effectively. It's promptly substantiate administrative decisions in the agrarian sector of the economy to ensure the economic, social and food security of the state in modern conditions.

Key words: *accounting and operational accounting, information and accounting models, enterprise management in modern conditions, management of prime cost in agriculture, adoption of effective management decisions in the agrarian sector.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Процес управління підприємством нерозривно пов'язаний зі збором, переробкою і наданням інформації, яка одночасно є предметом і продуктом управлінської праці. Система збору, зберігання і перетворення інформації є найважливішим елементом системи управління підприємством будь-якої галузі народного господарства.

Для реалізації різноманітних цілей управління використовується інформація з облікових та позаоблікових джерел. Однак провідна роль зберігається за обліковою інформацією, оскільки облік є зрозумілою мовою бізнесу. Даний пріоритет визначається тим, що бухгалтерський облік, функціонуючи й охоплюючи процеси виробництва, обігу та розподілу продукції, формує повну інформацію про обіг засобів. В обліку і контролі формуються інформаційні потоки зворотного зв'язку. Отже, призначення зазначених функцій полягає в організації інформації так, щоб найбільш точно оцінити реальний стан процесів управління порівняно з очікуванням і прийняти оптимальне управлінське рішення.

В управлінському аспекті облік виконує дві підфункції:

- творчо-інформаційну (формування необхідної для управління інформації та її смислових блоків);
- обґрунтування прийняття ефективних управлінських рішень (поєднання мети управлінського впливу з факторами й умовами її реалізації).

Сучасна криза української економіки – це не тільки криза макроекономічної політики, гібридна війна на Донбасі, складності європейської інтеграції тощо. Вітчизняні підприємства отримали значні економічні переваги, свободи, але не знають, як правильно й ефективно ними скористатися. Точніше, не можуть прийняти своєчасні та якісні управлінські рішення в силу недостатньої оперативності й недосконалості методів і засобів обробки необхідної облікової

інформації. У результаті всередині сучасних організацій значно знизилася ефективність прийняття управлінських рішень, і однією з головних причин цієї тенденції є відсутність ефективної системи обліково-інформаційної підтримки управління. Дослідження інформаційних систем підприємств свідчить, що 40–50% усієї інформації є надлишковою в інформаційному потоці і водночас в обліку немає близько 50% необхідної інформації для управління, а прийняття рішень частіше базується на інтуїції, ніж на точній та об'єктивній інформації. Як показують дослідження та практика, справу не рятують загальна комп'ютеризація, локальна та світова мережа та застосування різноманітних надсучасних програмних продуктів (1С, MeDoc тощо), до 80% управлінських процесів не мають інформаційної підтримки [1, с. 26].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. У теоретичному плані проблема обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством не нова. Серед вітчизняних учених потрібно відзначити М.Я. Дем'яненка, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, Л.К. Сука та ін. Це питання традиційно в складі облікової проблематики досліджується іноземними вченими, серед яких: В.Б. Івашкевич, В.Ф. Палий, Я.В. Соколов, Н.Т. Чумаченко, Р. Ентоні, Дж. Рис, К. Друрі, Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер, Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл та ін. Слід зазначити, що ще в кінці XIX ст. саме вчені царської Росії зі світовим ім'ям, такі як Ф.В. Єзерський, С.Ф. Іванов, Е.Е. Фельдгаузен, заклали основи управлінського обліку.

На вітчизняних підприємствах спостерігається низька ефективність облікового управління, що актуалізує необхідність формування концепції обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством, адекватної новим економічним умовам.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета дослідження – розкрити фор-

мування концепції обліково-інформаційного забезпечення управління аграрним підприємством у сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У 1872 р. С.Ф. Іванов писав про необхідність «иметь возможность показать не только количество выработанного материала, но и количество оставшегося в производстве, а главное – стоимость того и другого».

Свою чергою, Е.Е. Фельдгаузен ще в 1888 р. у праці «Нормальная заводско-фабричная отчетность» передбачив ідею стандарт- та директ-костингу і дав його теоретичну інтерпретацію, близьку до ідеальної. Він зазначав: «Расценка изделий имеет огромное значение, ибо от способа ее зависит верное или ошибочное определение собственной стоимости изделий, а от этого, в свою очередь, целесообразность действий заводоуправления относительно приема заказов и сбыта изделий. Таким образом, от способа расценки может зависеть и успех предприятия вообще».

Несмотря на всю незамысловатость этих расценок в смысле арифметическом (а, может быть, и благодаря именно ей), вопрос о правильной расценке заводских произведений все еще не может считаться надлежащим образом решенным. И по сие время задача эта, преимущественно относительно распределения накладных расходов, на различных заводах решается различно, а следовательно, в большинстве случаев и ошибочно, имея в виду, что на самом деле более одного верного в принципе способа существовать не может.

Рациональна расценка лишь тогда, когда производительные цены различных заводских материалов и произведений верны относительно друг друга и результаты предприятия сравнимы один с другим за различные периоды данной эпохи отчетности (например, в течение 10 лет)».

У 1929 р. відбувся міжнародний конгрес бухгалтерів у Нью-Йорку. Паралельно радянська делегація ознайомилася з постановкою бухгалтерського обліку та калькулювання на 21 американському підприємстві, у тому числі на автомобільному заводі Г. Форда. Радянські бухгалтери також відвідали виставку бухгалтерських машин у Парижі, а потім побували на шести підприємствах у Німеччині. Після цього відрядження у радянській пресі з'явилися статті, що рекомендували вітчизняним підприємствам використовувати американську систему калькулювання «стандарт-кост». Таким чином, поширення «стандарт-коста» у Радянському Союзі мало таку ж причину, що і настало трохи пізніше поширення кукурудзи: ділове закордонне відрядження з подальшим щирим прагненням відмітає болісний вітчизняний досвід, перейняти прогресивний іноземний (а між іншим, методи стандарт- та директ-кост-

тингу за останні 40–50 років є лідерами в країнах ЄС та США) [1, с. 68].

Однак протягом досить тривалого періоду директивного планового управління економікою досягнення вітчизняної та зарубіжної наукової думки з обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством не були застосовані на практиці. Господарські рішення приймалися вищими органами, що не вимагало від підприємств удосконалення їхньої інформаційної основи. За цей час економічно розвинені країни пішли вперед у розвитку і використанні новітніх інформаційних технологій обліку та менеджменту в цілому. Ними досягнутий якісно новий рівень, що забезпечує інформаційну підтримку прийняття управлінських рішень у режимі реального часу.

Як результат, визначення облікової інформаційної системи в узагальненому вигляді дали російські вчені зі світовим ім'ям В.Ф. Палій і Я.В. Соколов: «Інформаційне забезпечення – динамічна система отримання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень» [3, с. 154]. Беручи до уваги наведене визначення, потрібно виділити основні аспекти реформування обліково-інформаційної структури підприємства, а саме:

1. програмно-технічний (мережа та засоби автоматизованої обробки економічної інформації);
2. організаційний (система управління, ієрархія рівнів, цілі, інтеграція функцій управління, програмно-цільовий підхід);
3. обліково-методологічний.

Вивчення досвіду постановки регулярного облікового управління підприємством на іноземних і деяких вітчизняних підприємствах показує, що найбільш сприятливу програмну, організаційну і технічну середовище для так званого реінжинірингу створюють сучасні системи комплексного автоматизованого управління організацією типу SAP (R/2, R/3), Oracle, Application, JD Edwards, BAAN Triton, SSA/BPCS, побудовані на основі поєднання принципів централізованої і децентралізованої обробки інформації. Інформаційна система обліку реалізується в них як модуль у складі інтегрованої гіпербази організації. Тому з погляду теорії інформаційних систем цей модуль підпорядковується загальним вимогам, таким як: типізація процесів, що відбуваються на підприємстві; разовість введення і багаторазовість використання інформації; раціоналізація документообігу та каналів обміну інформацією; організація єдиної системи зберігання і пошуку інформації; стандартизований формат представлення даних (зручний, призначений для користувача інтерфейс); стандартизація процедур введення, коригування, отримання інформації [4].

На відміну від програмно-технічного обліково-методологічного і організаційного аспекти не можуть розглядатися як загальнотеоретичні.

Обліково-інформаційна інфраструктура формується під впливом тих же чинників, що і сам контур управління, тобто певною мірою є унікальною, яка визначається поєднанням економічних, юридичних, організаційних, техніко-технологічних, екологічних та соціальних чинників. Ось чому розгляд даних аспектів переходить, як правило, у площину прикладних досліджень. Проте можна сформулювати такі загальні вимоги [3, с. 49]:

- Орієнтація обліку на цілі управління організацією під час прийняття ефективних рішень.
- Процеси інтеграції видів обліку, функцій і рівнів управління (рис. 1).

Рис. 1. Схема облікового управління підприємством

Джерело: авторське бачення

У контексті зазначених вимог нами проведено дослідження обліково-інформаційного забезпечення управління собівартістю в аграрних підприємствах. Слід зазначити, що показник собівартості традиційно знаходиться у центрі проблематики інформаційно-управлінських аспектів обліку, а для аграрного сектору економіки має виняткове значення, оскільки є основним оцінним показником і водночас єдиним, по суті, фактором збільшення прибутку та отримання продовольчої, соціальної, екологічної безпеки країни.

Потрібно нагадати, що існують такі види собівартості в аграрній сфері:

1. Собівартість сировини (насіння, корми, пестициди, мінеральні добрива, ветеринарні препарати, підстилка тощо).
2. Виробнича собівартість (тільки ті витрати, які пов'язані з виробництвом).
3. Операційна собівартість (усі операційні витрати).
4. Повна собівартість (усі витрати).

Зниження собівартості продукції – одне з основних джерел накопичень, забезпечення розширеного виробництва на основі приско-

рення науково-технічного прогресу в усіх галузях сільськогосподарського виробництва. Чим дешевше виробництво сільськогосподарської продукції, тим більшими можливостями буде володіти суспільство для зниження роздрібних цін на продовольчі товари, тим повніше будуть задовольнятися потреби людей, тим конкурентоспроможнішою буде продукція.

Собівартість одиниці будь-якого виду продукції є, як відомо, результатом співвідношення двох величин: виробничих витрат та якості продукції. Собівартість може бути знижена, якщо:

- буде зменшуватися величина витрат за незмінного виходу продукції;
- буде збільшуватися кількість одиниць продукції за незмінних витрат;
- темпи зростання валової продукції будуть випереджати темпи збільшення витрат.

Фактори собівартості продукції сільського господарства різноманітні. З певною часткою умовності їх можна об'єднати в три групи, що впливають:

- 1) на величину виробничих витрат та кількість продукції;
- 2) тільки на величину витрат;
- 3) тільки на кількість продукції.

Фактори першої групи – матеріальна зацікавленість, працівників, економічно обґрунтована спеціалізація і раціональні розміри виробництва, ресурсозберігаючі технології в аграрній сфері сприяють як економічному використанню виробничих ресурсів, так і зростанню продуктивності.

1. Матеріальна зацікавленість працівників в економічному використанні виробничих ресурсів, зниженні витрат виробництва продукції. Ця зацікавленість може бути забезпечена на основі тісної ув'язки розмірів економії витрат виробництва з розмірами оплати праці, що, своєю чергою, вирішальною мірою зумовлено формами власності працівника на створений продукт (дохід), засоби виробництва і форм господарювання. За приватної, орендної, кооперативної та акціонерної власності на засоби виробництва працівник більшою мірою, ніж за державної власності, зацікавлений в економічному використанні ресурсів, оскільки від цього безпосередньо залежить величина його доходу.

В умовах ринкової економіки зацікавленість працівників і зниження собівартості продукції стимулюються також конкуренцією виробників сільськогосподарської продукції, тому що скорочення витрат дасть змогу знизити ціни, у результаті чого продукція стане більш конкурентоспроможною.

2. Спеціалізація і концентрація виробництва. Спеціалізація і оптимальні розміри сільськогосподарського виробництва дають змогу ефективно використовувати виробничі ресурси, розводити та вирощувати ті види біологічних активів, для яких є найбільш сприятливі природні та економічні умови. Поряд із цим обґрунтовані

вибрані спеціалізації і концентрація виробництва виробництва створюють сприятливі умови для освоєння комплексної механізації, використання прогресивної технології праці.

Велике значення для зниження собівартості продукції мають також раціональна внутрішньогосподарська спеціалізація і концентрація виробництва.

3. Технологія виробництва. Інтенсивні та індустріальні технології виробництва продукції тваринництва сприяють як підвищенню продуктивності біологічних активів, так і економному використанню і заощадженню довільних ресурсів: трудових, земельних, водних, матеріальних, у силу чого зазначені технології виступають як ресурсозберігаючі.

Важливим економічним важелем забезпечення ефективного використання виробничих ресурсів є науково обґрунтоване нормування їхніх витрат.

Виходячи з принципу багатомірного характеру обліку, необхідно розглядати облікову систему управління та витрат на виробництво як багатоцільову. У зв'язку із цим у складі обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством повинен бути сформований комплекс завдань (інформаційних моделей), що відповідають завданню управління собівартістю. На основі проведеної класифікації зовнішніх і внутрішніх, загальних і специфічних чинників формування системи управління аграрними підприємствами та цілями управління собівартістю сільського господарства нами розроблено перелік облікових завдань та їхні інформаційні параметри (табл. 1).

Етап формулювання цілей обліково-інформаційного управління підприємством та облікових завдань є принциповим із погляду теорії і визначальним із погляду практики обліку як функції управління (рис. 2). Справа в тому, що методологія обліку та інформаційні зв'язки повинні формуватися не «взагалі», а відповідно до конкретної інформаційно-облікової моделі (завдання). Так, на основі наведених у таблиці інформаційно-облікових моделей у системі управління собівартістю аграрних підприємств нами сформовано стосовно кожної з них рекомендації методологічного і методичного характеру, зокрема щодо організації аналітичного обліку витрат на виробництво згідно з технологічними стадіями сільськогосподарського виробництва; щодо побудови ієрархічної моделі управлінського контролю над центрами витрат аграрної сфери; розроблено методику оперативного обліку, контролю й аналізу скороченої собівартості готової продукції.

Щодо інтеграції функцій управління відзначимо, що всі вони (у традиційному трактуванні: облік, контроль, аналіз і регулювання) взаємодіють між собою в процесі управління собівартістю. Так, дані планування, обліку, контролю й аналізу є основою вироблення оптимального

регулюючого впливу (табл. 1). А здійснення управлінського контролю над собівартістю готової продукції базується на використанні планування та обліку.

У разі, коли під час розроблення обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством не враховується об'єктивно існуюча в практиці управління витратами інтеграція функцій управління. Внаслідок чого мають місце, як правило, паралельні дублюючі потоки однієї інформації з різних функціональних підрозділів. Так, в аграрному підприємстві внутрішня звітність з обліку калькуляції паралельно проходить ієрархію рівнів управління в рамках бухгалтерської та планової служб. Це призводить, з одного боку, до підвищення трудомісткості управління агропідприємством, а з іншого – до зниження оперативності прийнятих управлінських рішень (рис. 3).

Таким чином, формуються завдання обліково-інформаційної забезпечення управління підприємством:

- Забезпечення підприємства необхідним обсягом фінансових ресурсів.
- Забезпечення найбільш ефективного використання фінансових ресурсів підприємства.
- Оптимізація грошового обігу.
- Забезпечення максимізації прибутку з найменшим рівнем ризику.
- Забезпечення мінімізації рівня фінансового ризику з найменшим рівнем прибутку.
- Забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства в процесі розвитку.

Здебільшого реалізація мети управління собівартістю вимагає включення в систему обліку: оперативно-технічного, бухгалтерського і статистичного. Для аграрного підприємства в силу високотехнічного рівня виробництва і значущої ролі оперативно-диспетчерського управління характерний тісний взаємозв'язок оперативно-технічного і бухгалтерського обліку. На цій основі може бути розроблена ефективна підсистема оперативного управлінського контролю виробничих витрат [5, с. 188].

Вертикальна інтеграція (рівнів управління) необхідна:

- *по-перше*, для конкретизації цілей управління на різних рівнях лінійної і функціональної ієрархії підприємства;
- *по-друге*, не менш важливе її призначення – забезпечити контроль осіб, відповідальних за реалізацію поставленого управлінського завдання, і координувати їхню діяльність.

Властивістю інформаційних потоків є агрегування (узагальнення) даних у міру просування від нижчих до більш високих рівнів ієрархії (рис. 4).

Таким чином, впливає передумова ефективного функціонування концепції обліково-інформаційного забезпечення управління аграрним підприємством:

Таблиця 1
Характеристика інформаційних моделей (облікових завдань) управління собівартістю аграрних підприємств

Мета системи управління собівартістю	Облікове завдання (інформаційна модель)	Інформаційні параметри				Користувачі інформації
		Тип інформації (за характером зв'язку з управлінням)	Облік який використовується	Функції управління які використовуються		
1	2	3	4	5	6	
Складання зовнішньої звітності з собівартості	Формування звітної інформації по собівартості для зовнішніх користувачів	Зворотна	Бухгалтерський Статистичний	Облік	Зовнішні	
Обґрунтування цін на готову продукцію	Інформаційне забезпечення розрахунків собівартості	Зворотна (облікова інформація) Пряма (планова інформація)	Бухгалтерський Виробничий	Облік Планування Аналіз	Зовнішні	
Надання інформації контролюючим органам (ДПС, Антимонопольний комітет тощо)	Формування звітних даних	Зворотна	Бухгалтерський	Облік	Зовнішні	
Отримання прибутку	Отримання фінансових результатів	Зворотна	Бухгалтерський	Облік	Зовнішні Внутрішні	
Формування системи персональної відповідальності учасників виробничого процесу	Інформаційне забезпечення управлінського контролю над центрами відповідальності	Пряма (планова чи нормативна інформація) Зворотна (облікова інформація)	Бухгалтерський Оперативний	Планування Облік Аналіз	Внутрішні (за рівнем організаційної ієрархії підприємства)	
Забезпечення надійного, якісного та безперебійного постачання готової продукції сільського господарства (поточне управління)	Інформаційне забезпечення планування, аналізу, контролю та регулювання господарської діяльності підприємства аграрного сектору	Пряма (планова чи нормативна інформація) Зворотна (облікова інформація)	Бухгалтерський Оперативний	Планування Облік Контроль Аналіз	Внутрішні	
Забезпечення політики зниження загальних витрат на виробництво готової продукції аграрного сектору (стратегічне управління)	Інформаційне забезпечення програм стратегічного розвитку АПК	Пряма Зворотна	Бухгалтерський Статистичний	Планування (прогнозування) Облік Аналіз	Внутрішні Зовнішні (за рішенням керівника чи власника підприємства)	

Джерело: авторське бачення

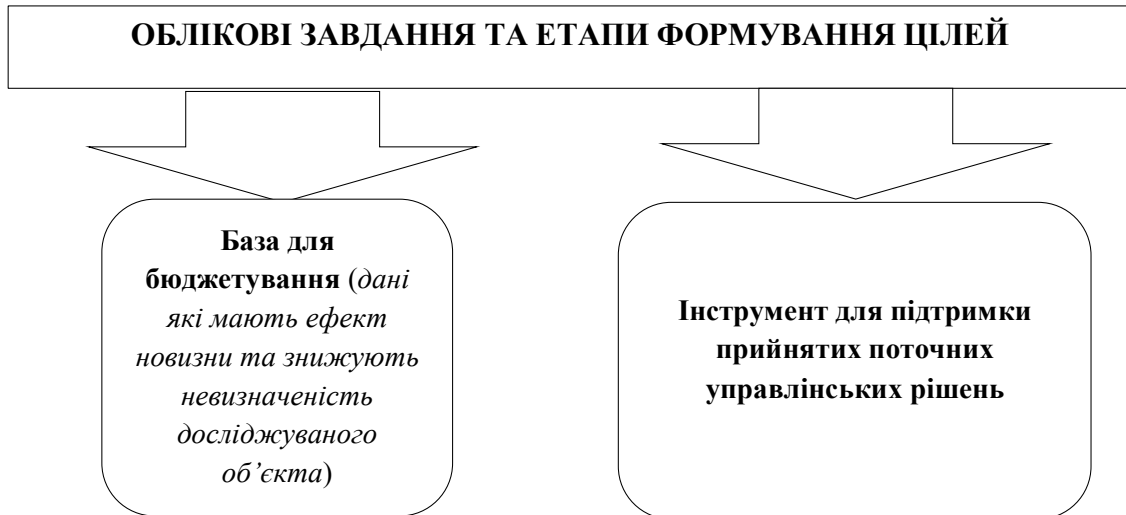

Рис. 2. Формулювання цілей та облікових завдань обліково-інформаційного управління підприємством

Джерело: авторське бачення

Рис. 3. Принципова схема обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством

Джерело: авторське бачення

1. Побудова та постановка чітких цілей і завдань.

2. Забезпечення прозорості та керування системи за рахунок складних систем на складники:

- підрозділи – центри фінансової відповідальності;
- проекти;
- виробничо-економічні фактори.

3. Чіткий розподіл повноважень та зобов'язань (рис. 5).

4. Мотивація працівників на постійне поліпшення результатів діяльності.

За конкурентного ринку перемогу отримує те підприємство, яке знаходить необхідні шляхи розвитку економічного ефекту від такої політики, що ефективно стимулює керівника (влас-

ника) підприємства на соціальну відповідальність господарської діяльності.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку, Викладений вище підхід до формування концепції обліково-інформаційного забезпечення управління сільсько-господарським підприємством, на нашу думку:

- це з'єднання науково обґрунтованих методів обліку і передових інформаційних технологій із метою ефективного та оперативного обґрунтування управлінських рішень в аграрному секторі економіки для забезпечення економічної, соціальної, продовольчої безпеки держави в сучасних умовах;

- не потрібно копіювати американську або західноєвропейську моделі, а необхідно поєд-

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ПІДПРИЄМСТВА

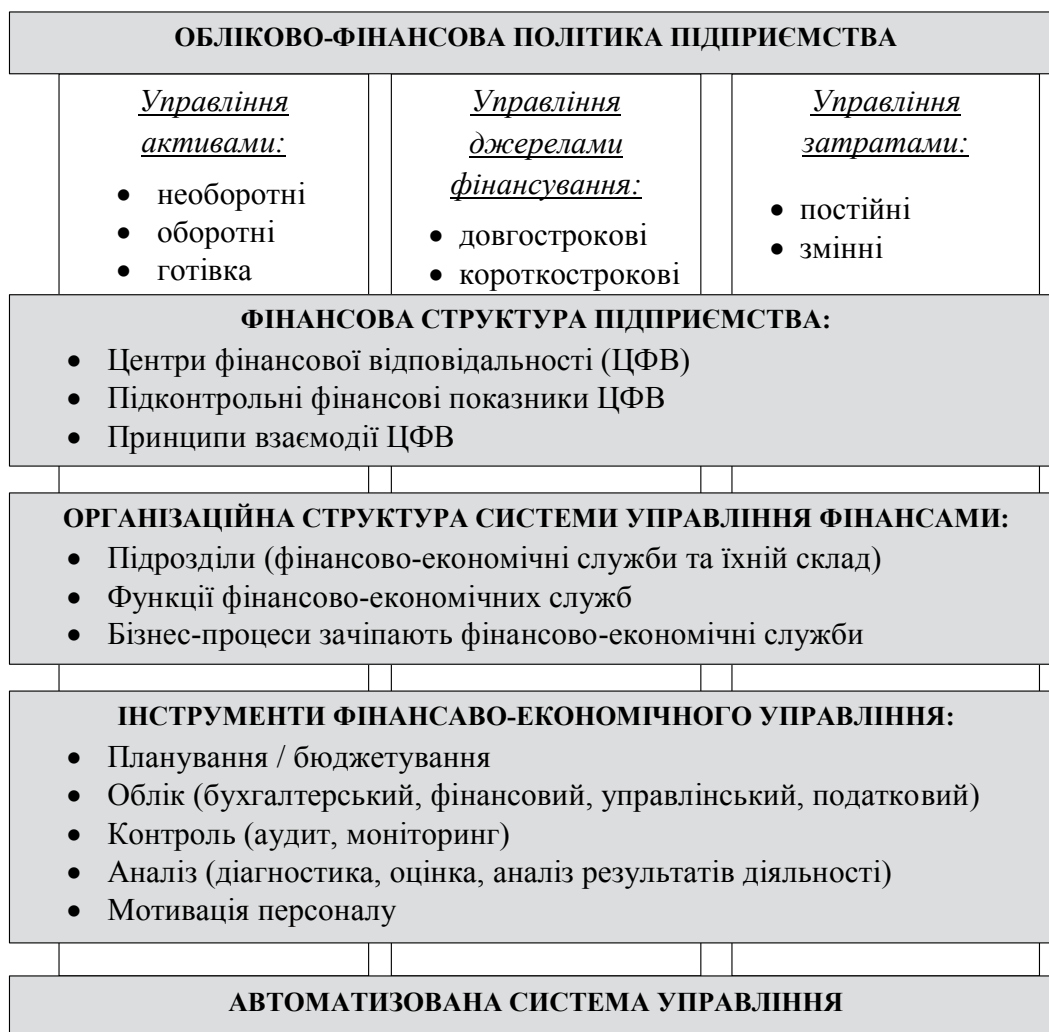

Рис. 4. Обліково-фінансова політика підприємства

Джерело: авторське бачення

Рис. 5. Інструменти обліково-фінансового управління

Джерело: авторське бачення

нати прогресивні облікові методології з особливостями української практики рахівництва та з іноземними досягненнями у сфері технологій обробки економічної інформації;

• важливою передумовою вдосконалення системи управління виробничими витратами

є механізація облікового процесу, створення автоматизованих робочих місць (головний бухгалтер, заступник головного бухгалтера, матеріали, каса, основні засоби, продукція, заробітна плата) об'єднаних в єдину мережу підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки : монографія ; за ред. О.О. Аврамчук. Київ : ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН, 2009. 648 с.
2. Кірейцев Г., Литвиненко В., Мавріна Н. Вплив глобалізації економіки на розвиток системи обліку в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 4. С. 47–53.
3. Палий В.Ф., Соколов Я.В. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета. Москва : Финансы и статистика, 1981. 224 с.
4. Свердлина Е.Б. О совершенствовании учетно-информационной инфраструктуры менеджмента. URL: <http://www.jourclub.ru/11/515/> (дата обращения: 05.12.2018).
5. Сук Л.К., Сук П.Л. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства : навчальний посібник для дистанційного навчання. Київ : Україна, 2007. 308 с.